

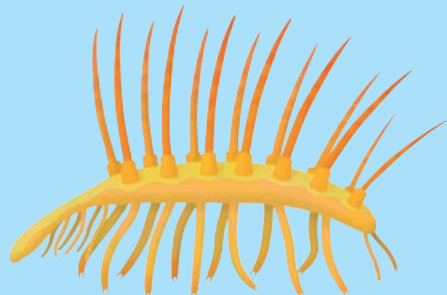
Prvohory

Od začiatku prvohôr, pred 542 miliónmi rokov, sa všetko veľmi rýchlo vyvíja. Pohyb zemských dosiek tvaruje nové kontinenty, stúpajúca hladina mora zaplavuje pobrežia a v plytkej, teplej vode vznikajú nové formy života. Rad živočíchov začína vytvárať pevné kostry alebo schránky, ktoré sa ako fosílie zachovali až dodnes. Známe sú napríklad početné nálezy trilobitov.

HALLUCIGENIA

Nezvyčajný vzhľad hallucigenie zamotal vedcom hlavu natoľko, že ho spočiatku znázorňovali hore nohami.

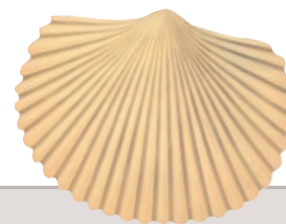
OPABINIA

Päť očí, chobot zakončený drapľavým orgánom s trňmi. Popis tela opabinie pripomína skôr votrelca z inej planéty ako pozemského tvora.

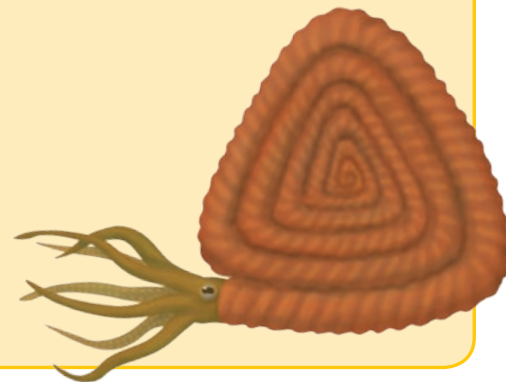
DINORTHIS

Fosílie pevných schránok morských živočíchov sa často vyskytujú vo vápenci alebo v pieskovci. Ide o usadené horniny, ktoré vznikli na mieste, kde bolo pôvodne more.

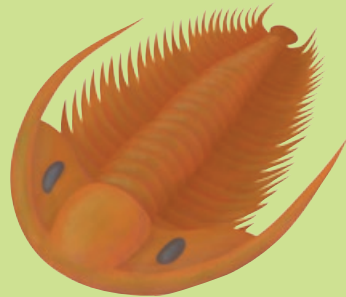
SOLICLYMENIA

Neobvykle trojuholníkovito tvarované fosílie schránok patria hlavonožcovi soliclymenia žijúcemu vo vrchnom devóne.

TRILOBIT

Na morskom dne žili nespočítateľné druhy trilobitov rôznych veľkostí. Na konci prvohôr už úplne vyhynuli. Druh na obrázku, paradoxides davidis, bol mimoriadne veľký. Mohol dorastať až do veľkosti 70 centimetrov.

Znáмым zástupcom prvohorných živočíchov je **trilobit**.

MARELLA

Vzácne nálezy skamenelín živočíchov s mäkkou stavbou tela zachytené v bridliciach nám ukazujú podivuhodné stvorenia a preukazujú bohatý život v období kambria.

Spočiatku sa akýkoľvek život odohráva na **morskom dne**.

CRINOZOA

Obývala morské dno od prvohôr až do dnešnej doby. Bola príbuzná s morskými hviezdicami. Svojimi chápadlami zachytávala drobnú potravu vznášajúcu sa vo vode.

Kambrium

pred 542 mil. rokov – 485 mil. rokov

Zem na začiatku prvohôr

Nástup živočíchov s pevnými schránkami

Prvé trilobity

Ordovik

pred 485 mil. rokov – 443 mil. rokov

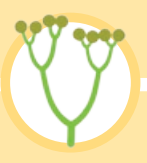
Objavujú sa mäkkýše

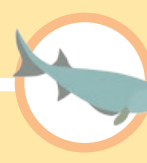
Prvé stavovce

Silúr

pred 443 mil. rokov – 416 mil. rokov

Najstaršie rastliny na súši

Objavujú sa prvé pravé ryby

Devón

pred 416 mil. rokov – 358 mil. rokov

Rozšírenie prasličkovitých rastlín

Pavúky a stonožky osídľujú súš

Obojživelníky sa vydávajú na breh

Karbón

pred 358 mil. rokov – 298 mil. rokov

Prvé ihličnaté stromy

Prvé cicavčie plazy

Perm

pred 298 mil. rokov – 252 mil. rokov

Objavujú sa chrobáky

Dochádza k veľkému vymieraniu druhov

Zem na konci prvohôr

PARACARCINOSOMA

Drobný paracarcinosoma, pripomínajúci škorpióna, bol sladkovodný živočích. Veľmi ostrý trň zrejme obsahoval jed a slúžil ako zbraň.

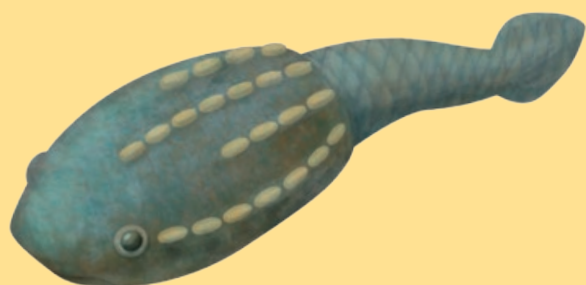
TIKTAALIK

Stavba tela so štyrmi silnými plutvami umožňovala tiktaalikovi v prípade potreby pohyb na súši. Hoci ide o rybu, v mnohých ohľadoch už pripomína obojživelníkov. Na súši sa zdržiaval len krátko, ak utekal pred útočníkmi, alebo keď opúšťal vysychajúce jazierko.

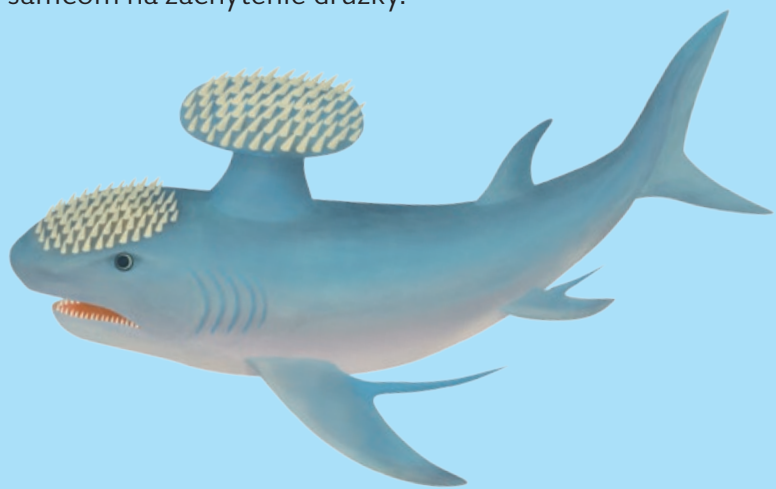
ASTRASPIS

Primitívna ryba astraspis patrí medzi najstaršie známe stavovce. Jej telo spevňuje kostra a má diferencovanú hlavovú časť. Povrch tela chráni šupiny.

STETHACANTHUS

Parybu stethacanthus, podľa vzhľadu podobnú dnešným žralokom, zdobila na chrbte špeciálny výrastok posiaty jemnými zubami. Slúžil zrejme samcom na zachytenie družky.

ENDOCERAS

Endoceras patril k najväčším hlavonožcom žijúcim v období ordoviku. Mohol so svojou schránkou dosiahnuť dĺžku až 9 metrov.

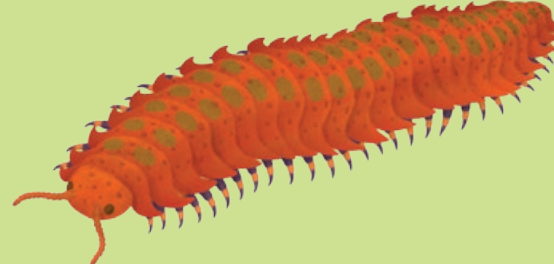
MEGANEURA

Táto vážka nebola s rozpätím krídel okolo 65 centimetrov tiež žiadnym drobčekom. Dôvodom obrieho vzrastu hmyzu v období karbónu bol vysoký obsah kyslíka v atmosfére.

ARTHROPLEURA

Presnú podobu arthropleury nepoznáme. Podľa zachovaných stôp a niekoľkých čiastočných fosílií je zrejme, že išlo o dva metre dlhého tvora, teda najväčšieho článkonožca, aký kedy chodil po súši.

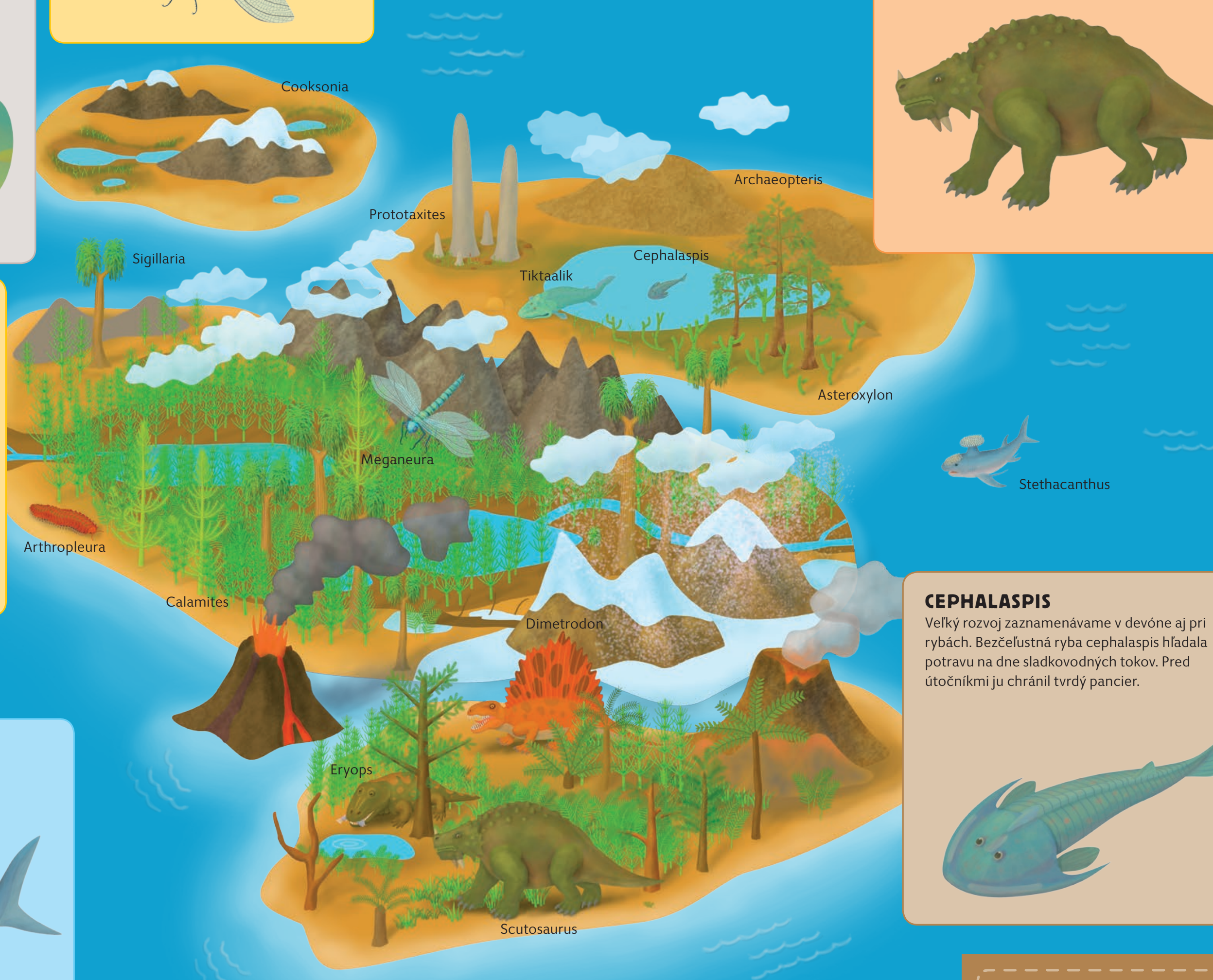
ERYOPS

Zo skvelých zachovaných fosílií kostier obojživelníka eryopsa môžeme vyčítať, že to bol silný predátor loviaci ryby v plytkých mokradiach a zvieratá na pobreží.

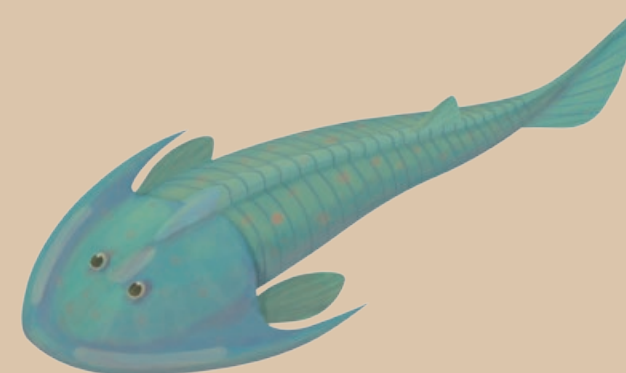
SCOTOSAURUS

Kostené štítiky dodávajú scutosaurovi vzhľad nebezpečného tvora, v skutočnosti to však bol pokojný bylinožravec.

CEPHALASPIS

Veľký rozvoj zaznamenávame v devóne aj pri rybách. Bezčelustná ryba cephalaspis hľadala potravu na dne sladkovodných tokov. Pred útočníkmi ju chránil tvrdý pancier.

COCCOSTEUS

Čeluste s ostrými kostenými doštičkami robili z tejto opancierovanej ryby úspešného predátora. Coccosteus so svojou dĺžkou okolo 30 cm bol trpaslíkom pri rybe s podobnou stavbou dunkleosteus dosahujúcou dĺžku 6 metrov.

RASTLINY